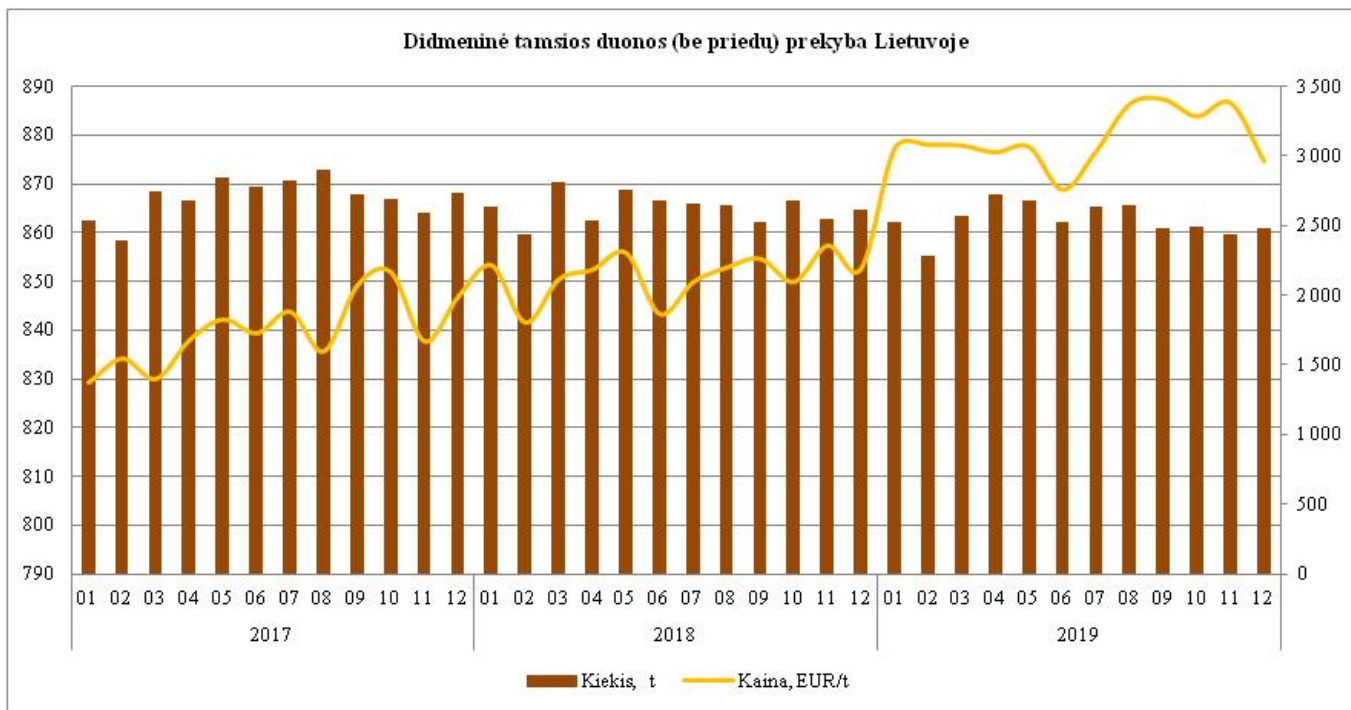

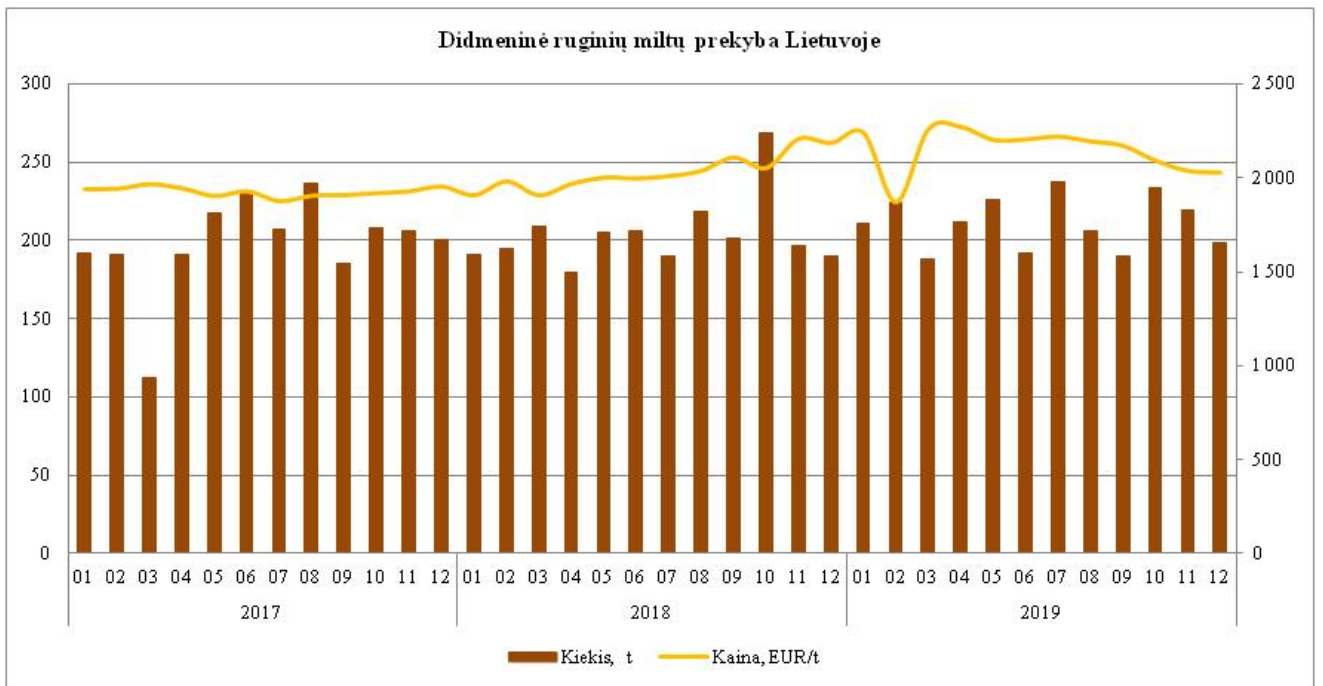
Tamsios duonos (be priedų, su PVM) mažmeninė pardavimo kaina 2019 m. IV ketvirtį Lietuvos didžiuosiuose prekybos tinkluose sudarė 2,01 EUR/kg – buvo 1,08 proc. didesnė negu 2019 m. III ketvirtį bei nežymiai (-0,17 proc.) mažesnė negu 2018 m. IV ketvirtį.

Didmeninė tamsios duonos (be priedų) pardavimo kaina Lietuvos duonos gaminių gamybos įmonėse 2019 m. IV ketvirtį, palyginti su 2019 m. III ketvirtį buvusią kaina, nežymiai (-0,19 proc.) sumažėjo ir sudarė 881,63 EUR/t, o, palyginti su 2018 m. IV ketvirtį buvusią kaina, buvo 3,33 proc. didesnė.

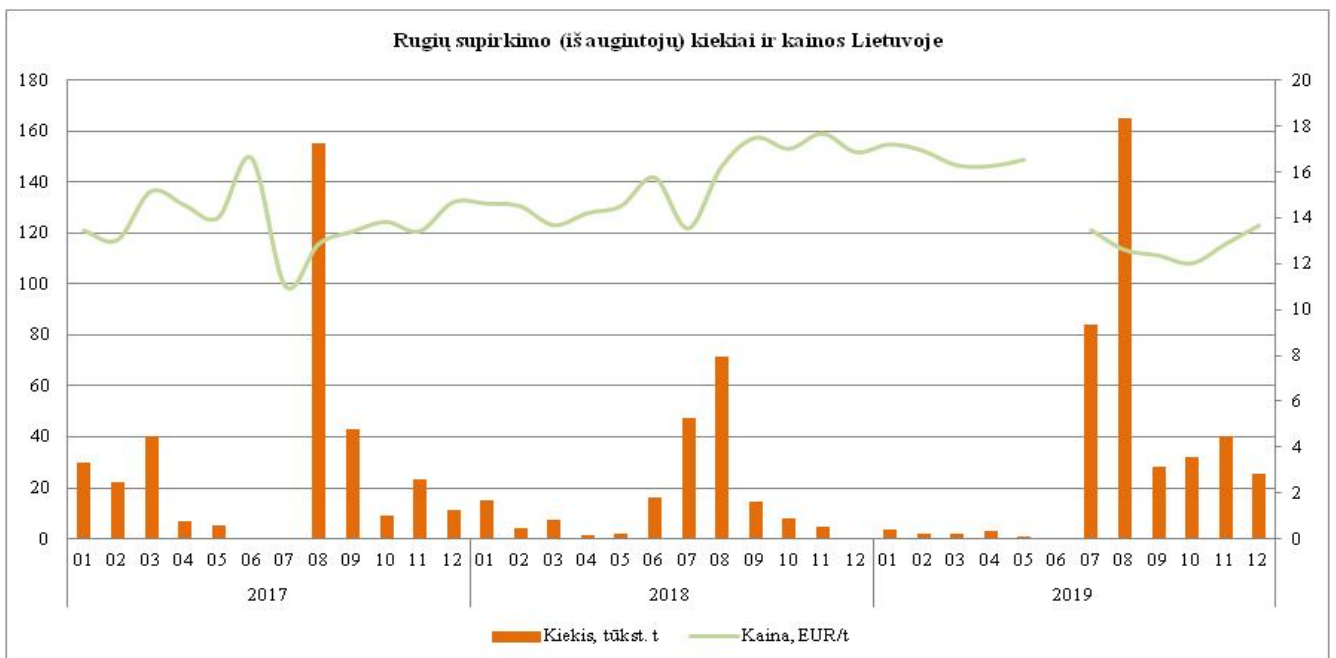
Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Didmeninė ruginių miltų vidutinė kaina 2019 m. IV ketvirtį sudarė 246,55 EUR/t ir buvo 6,44 proc. mažesnė nei 2019 m. III ketvirtį ir 3,89 proc. mažesnė nei 2018 m. IV ketvirtį.

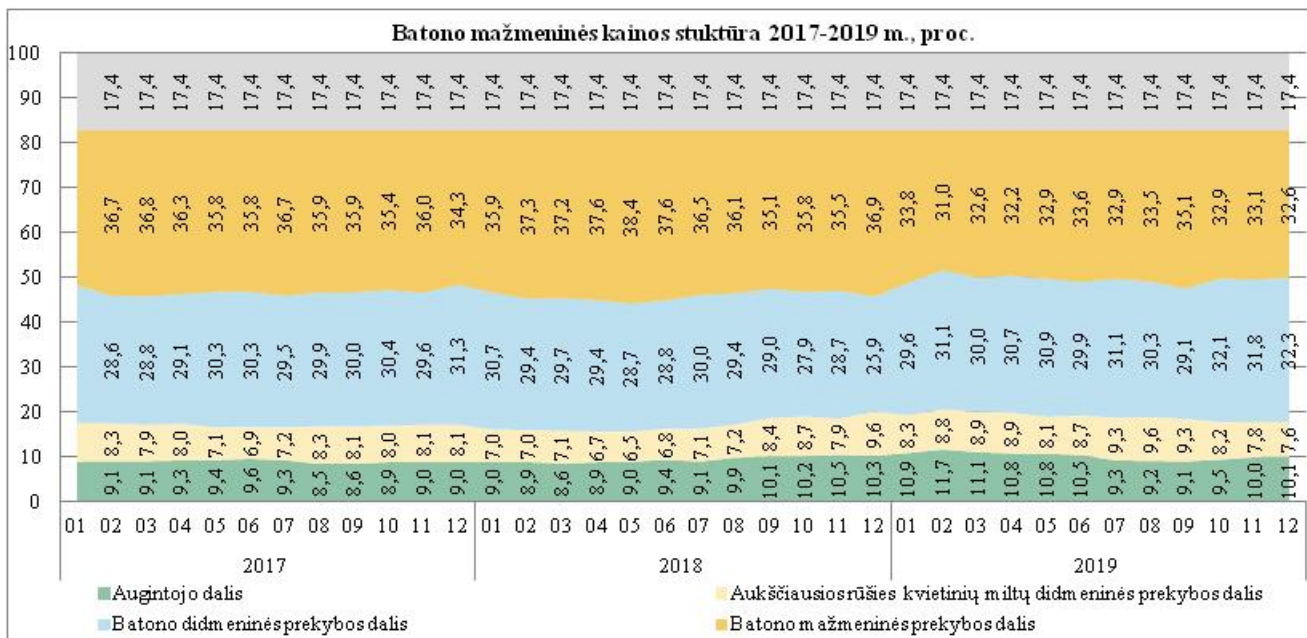
Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

Tamsios duonos (be priedų) pagrindinės žaliavos – rugių supirkimo (iš augintojų) vidutinė kaina 2019 m. IV ketvirtį sudarė 115,58 EUR/t – išliko panaši kaip 2019 m. III ketvirtį, bet buvo 25,80 proc. mažesnė, palyginti su kaina, buvusia 2018 m. IV ketvirtį. Kaip ir buvo minėta praeitą ketvirtį, rugių supirkimo kaina sumažėjo esant pakankamai jų pasiūlai rinkoje. Lietuvos statistikos departamento prognozės duomenimis, Lietuvoje rugių derlius 2019 m. gali būti beveik dvigubai didesnis (+95,68 proc.) negu 2018 m. ir siekti 86 tūkst. t.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

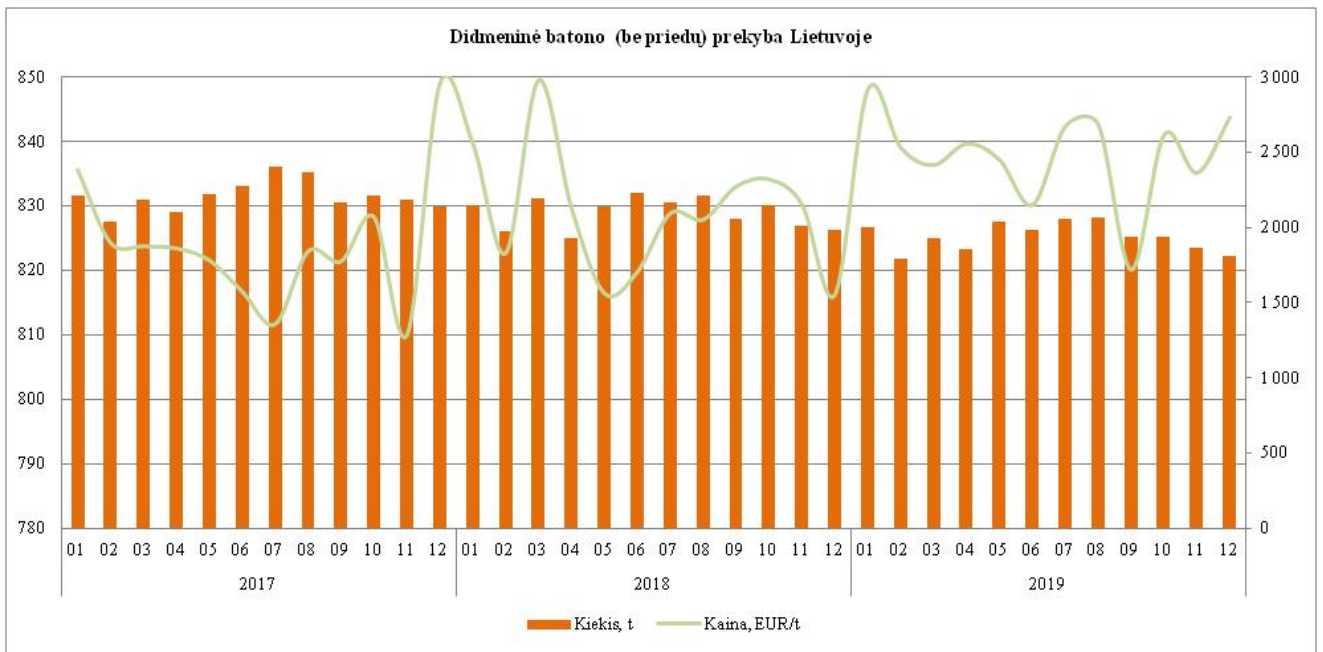
Batonas (be priedų). Batono mažmeninės kainos struktūroje **mažmeninei prekybai** 2019 m. IV ketvirtį teko 32,9 proc. – 2,91 proc. punktu mažiau negu 2019 m. III ketvirtį. **Didmeninės batono prekybos** dalis 2019 m. IV ketvirtį sudarė 32,1 proc. ir tai buvo 6,21 proc. punkto daugiau negu 2019 m. III ketvirtį. **Didmeninės kvietinių miltų prekybos** dalis batono kainos struktūroje 2019 m. IV ketvirtį sudarė 7,9 proc. – ir tai buvo 16,60 proc. punktu mažiau negu 2019 m. III ketvirtį. Batono (be priedų, su PVM) kainos struktūroje 2019 m. IV ketvirtį **augintojui** teko vidutiniškai 9,9 proc. – palyginti su 2019 m. III ketvirčiu, augintojo dalis padidėjo 7,38 proc. punktu.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

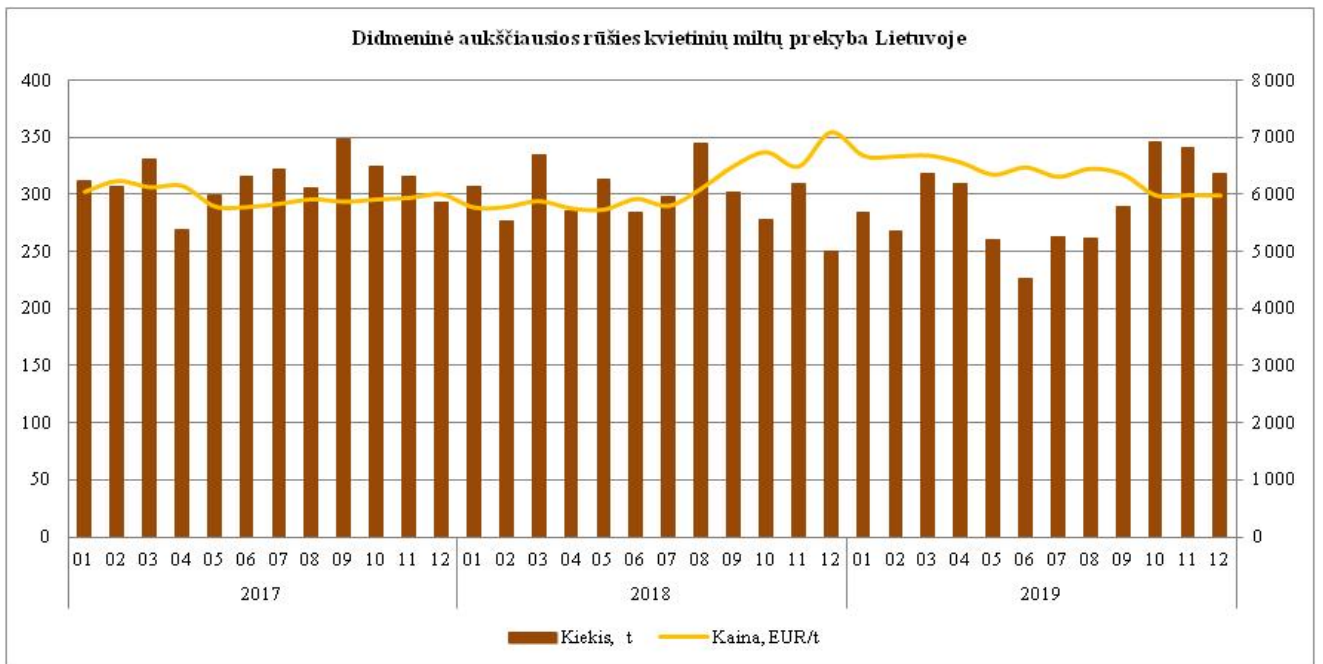
Batono (be priedų, su PVM) mažmeninė pardavimo kaina, palyginti 2019 m. IV ketvirtį buvusią kainą su 2019 m. III ketvirtį buvusią kaina, sumažėjo 1,41 proc. ir sudarė 1,69 EUR/kg. Palyginti su prieš metus (2018 m. IV ketvirtį) buvusią batono kaina, ji buvo 5,01 proc. mažesnė.

Didmeninė batono (be priedų) pardavimo kaina 2019 m. IV ketvirtį 0,55 proc. padidėjo ir sudarė 839,89 EUR/t bei buvo 1,56 proc. didesnė negu 2018 m. IV ketvirtį.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

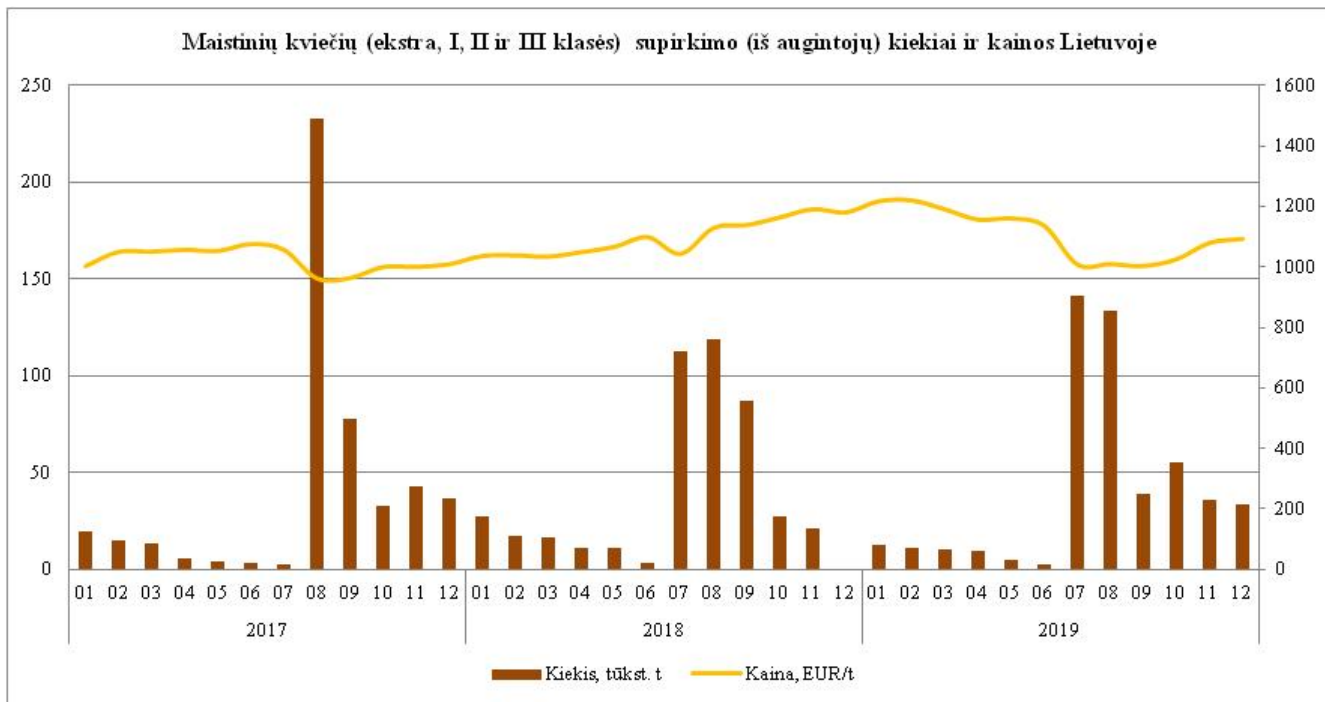
Didmeninė aukščiausios rūšies kvietinių miltų pardavimo kaina Lietuvos grūdų produktų gamybos ir prekybos įmonėse 2019 m. IV ketvirtį sudarė 299,07 EUR/t. Palyginti su 2019 m. III ketvirtį buvusia kaina, ji 6,10 proc. sumažėjo bei buvo 11,51 proc. mažesnė negu 2018 m. IV ketvirtį.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Batono pagrindinės žaliavos – **maistinių kviečių (ekstra, I, II ir III klasės)** – kaina 2019 m. derliaus nuėmimo metu, t.y. 2019 m. III ketvirtį pigusi, 2019 m. IV ketvirtį vėl padidėjo. Lietuvos

grūdų supirkimo įmonės 2019 m. IV ketvirtį supirko vidutiniškai po 165,49 EUR/t – 5,26 proc. mažesne kaina negu 2019 m. III ketvirtį bei 9,92 proc. pigiau negu 2018 m. IV ketvirtį. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje 2019 m. kviečių derlius turėtų sudaryti 3,72 mln. t – tai būtų 31,16 proc. daugiau negu 2018 m.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

Pasaulyje 2019–2020 m. prognozuojamas didesnis kviečių ir rugių derlius. JAV Žemės ūkio departamento (toliau – USDA) 2020 m. sausio mėn. atnaujintos prognozės duomenimis, kviečių (įskaitant ir kietuosius kviečius) derlius 2019–2020 m., palyginti su 2018–2019 m., turėtų būti 4,5 proc. didesnis ir sudaryti 764,39 mln. t.

USDA duomenimis, kviečių sunaudojimas pasaulyje 2019–2020 m. gali siekti 754,371 mln. t ir tai būtų 2,4 proc. daugiau negu praėjusį sezoną. Kviečių eksportas pasaulyje 2019–2020 m. turėtų sudaryti 181,07 mln. t, tai būtų 4,63 proc. didesnis kviečių eksportas negu buvo 2018–2019 m. Kviečių eksportas iš ES šalių 2019–2020 m. prognozuojamas net 33 proc. didesnis negu 2018–2019 m. ir gali sudaryti 31 mln. t. Pasaulinės kviečių atsargos 2019–2020 derliaus metų pabaigoje, palyginti su 2018–2019 m., gali būti 3,6 proc. didesnės ir sudaryti 288,08 mln. t ir tai būtų didžiausios kviečių atsargos per pastaruosius penkerius metus.

Kviečių derlius, sunaudojimas ir atsargos pasaulyje, tūkst. t

	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	2019–2020*	Pokytis**, %
Derlius						
Argentina	11 300	18 400	18 500	19 500	19 000	-2,6
Australija	22 275	31 819	20 941	17 298	15 600	-9,8
Brazilija	5 540	6 730	4 264	5 428	5 200	-4,2
Kanada	27 647	32 140	30 377	32 201	32 350	0,5
Kinija	132 639	133 271	134 334	131 430	133 590	1,6
Egiptas	8 100	8 100	8 450	8 450	8 770	3,8
ES-27	160 480	145 369	151 125	136 863	154 000	12,5
Indija	86 527	87 000	98 510	99 870	102 190	2,3
Iranas	14 500	14 500	14 000	14 500	16 800	15,9
Kazachstanas	13 748	14 985	14 802	13 947	11 500	-17,5
Pakistanas	25 086	25 633	26 600	25 100	25 600	2,0
Rusija	61 044	72 529	85 167	71 685	73 500	2,5
Turkija	19 500	17 250	21 000	19 000	19 000	0,0
Ukraina	27 274	26 791	26 981	25 057	29 000	15,7
Uzbekistanas	6 965	6 940	6 941	6 000	6 800	13,3
JAV	56 117	62 832	47 380	51 306	52 258	1,9
Kitos	59 402	51 987	53 512	53 813	59 233	10,1
Iš viso:	738 144	756 276	762 884	731 448	764 391	4,5
Sunaudojimas						
Alžyras	10 250	10 350	10 450	10 750	10 850	0,9
Brazilija	11 100	12 200	12 000	12 100	12 100	0,0
Kanada	7 987	10 666	9 280	8 862	9 350	5,5
Kinija	117 500	119 000	121 000	125 000	128 000	2,4
Egiptas	19 200	19 400	19 800	20 100	20 400	1,5
ES-27	129 850	128 000	130 400	123 200	127 500	3,5
Indija	88 548	97 234	95 677	95 629	98 000	2,5
Indonezija	9 100	10 000	10 600	10 600	10 700	0,9
Iranas	16 100	16 250	15 900	16 100	16 400	1,9
Marokas	9 800	10 200	10 500	10 700	10 800	0,9
Pakistanas	24 400	24 500	25 000	25 300	25 400	0,4
Rusija	37 000	40 000	43 000	40 500	39 500	-2,5
Turkija	18 000	17 400	18 000	18 100	18 400	1,7
Ukraina	12 200	10 300	9 800	8 800	8 900	1,1
Uzbekistanas	9 350	9 300	9 700	9 600	9 600	0,0
JAV	31 943	31 865	29 250	30 024	31 707	5,6
Kitos	160 563	167 897	169 729	167 935	173 892	3,5
Iš viso:	716 055	738 433	742 523	736 448	754 371	2,4
Galutinės atsargos						
Kanada	5 178	6 931	6 479	5 916	5 366	-9,3
Kinija	96 996	114 929	131 196	139 765	147 455	5,5
ES-27	15 490	10 719	13 885	10 000	10 800	8,0
Indija	14 540	9 800	13 230	16 992	20 702	21,8
Iranas	11 166	10 416	8 066	6 236	6 136	-1,6
Rusija	5 604	10 823	12 026	7 819	8 294	6,1
Turkija	3 100	1 289	4 138	5 054	6 654	31,7
JAV	26 552	32 131	29 907	29 386	26 260	-10,6
Kitos	66 227	65 658	64 130	56 889	56 410	-0,8
Iš viso:	244 853	262 696	283 057	278 057	288 077	3,6

* 2020 m. sausio mėnesio prognozė

** lyginant 2019–2020 m. su 2018–2019 m.

USDA duomenimis, rugių derlius pasaulyje 2019–2020 m., palyginti su 2018–2019 m., turėtų būti 15,3 proc. didesnis ir sudaryti 11,53 mln. t. Rugių sunaudojimas pasaulyje 2019–2020 m. gali sudaryti 11,18 mln. t – 7,3 proc. didesnis negu 2018–2019 m. Pasaulinės rugių atsargos 2019–2020 derliaus metų pabaigoje turėtų sudaryti 1,158 mln. t ir būtų net 43,9 proc. didesnės, palyginti su 2018–2019 m.

Rugių derlius, sunaudojimas ir atsargos pasaulyje, tūkst. t

	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	2019–2020*	Pokytis**, %
Derlius						
Argentina	61	79	86	87	75	-13,8
Baltarusija	753	651	670	503	650	29,2
Kanada	226	436	342	236	330	39,8
ES-27	7 833	7 440	7 405	6 205	7 950	28,1
Rusija	2 084	2 538	2 540	1 914	1 430	-25,3
Turkija	330	300	320	320	320	0,0
Ukraina	394	394	510	396	340	-14,1
JAV	295	339	260	214	270	26,2
Kitos	186	155	176	122	166	36,1
Iš viso:	12 162	12 332	12 309	9 997	11 531	15,3
Sunaudojimas						
Argentina	61	79	86	87	75	-13,8
Australija	30	29	30	30	30	0,0
Baltarusija	800	700	665	550	675	22,7
Kanada	119	180	199	142	160	12,7
ES-27	7 900	7 600	7 700	6 500	7 400	13,8
Kazachstanas	37	33	35	35	29	-17,1
Norvegija	67	26	54	27	55	103,7
Rusija	2 150	2 400	2 500	1 750	1 450	-17,1
Turkija	330	300	320	320	320	0,0
Ukraina	420	380	480	330	305	-7,6
JAV	515	496	483	518	566	9,3
Kitos	91	100	105	103	109	5,8
Iš viso:	12 538	12 348	12 691	10 418	11 178	7,3
Galutinės atsargos						
Baltarusija	99	41	61	35	35	0,0
Kanada	51	165	116	68	80	17,6
ES-27	1 209	989	674	482	882	83,0
Japonija	2	1	1	1	1	0,0
Rusija	158	291	260	141	96	-31,9
Turkija	14	14	14	14	14	0,0
Ukraina	75	77	69	49	35	-28,6
JAV	12	18	15	11	15	36,4
Kitos	4	12	16	4	0	-100,0
Iš viso:	1 624	1 608	1 226	805	1 158	43,9

* 2020 m. sausio mėnesio prognozė

** lyginant 2019–2020 m. su 2018–2019 m.

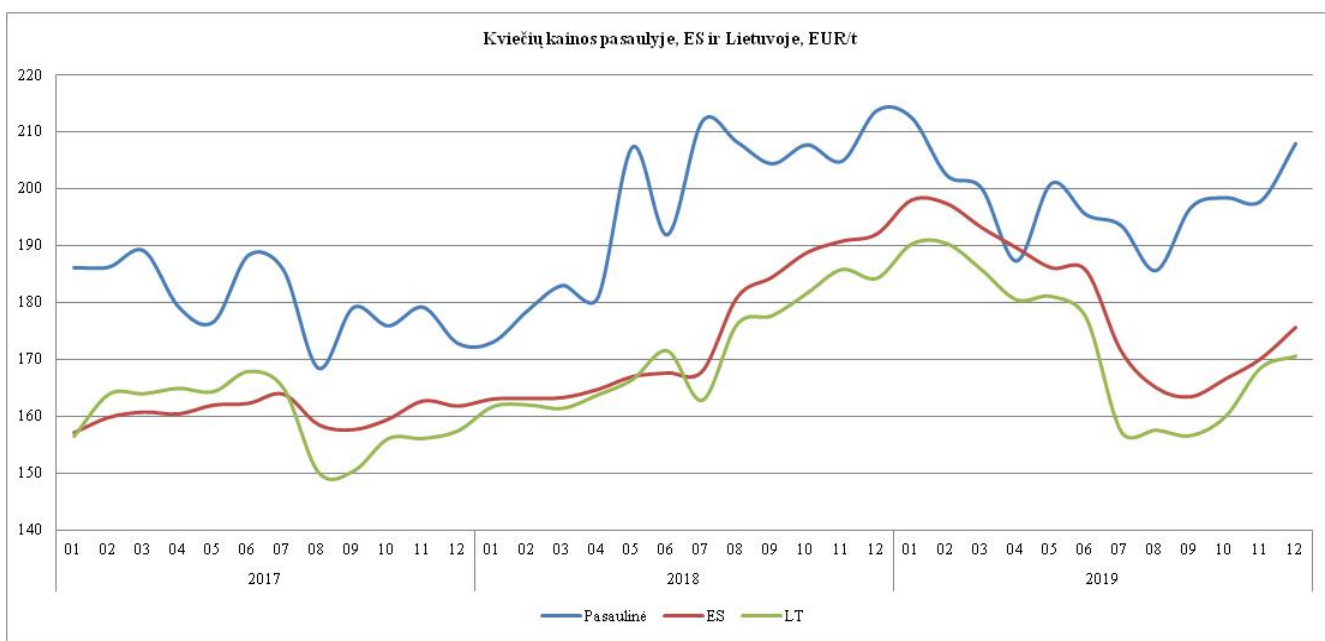
Šaltinis: USDA

Europos Sąjungos grūdų prekybos asociacijos (toliau – *Coceral*) naujausios 2019 m. gruodžio mėnesio prognozės duomenimis, ES 2019 m. prognozuojamas 307,75 mln. t grūdų derlius, tai būtų 9,38 proc. daugiau, palyginti su 2018 m. Didesnis kviečių derlius ES šalyse laukiamas dėl didesnių pasėlių plotų ir jų derlingumo.

Coceral duomenimis, ES šalyse 2019 m. minkštųjų kviečių derlius turėtų sudaryti 145,04 mln. t ir tai būtų 14,33 proc. didesnis derlius negu buvo 2018 m. Numatoma, kad rugių derlius 2019 m. ES šalyse gali sudaryti 8,15 mln. t ir tai būtų 27,90 proc. daugiau, palyginti su 2018 m.

ES maistinių kviečių kaina 2019 m. IV ketvirtį sudarė 170,45 EUR/t ir buvo 2,50 proc. didesnė negu 2019 m. III ketvirtį, bet 10,77 proc. mažesnė, palyginti su 2018 m. IV ketvirtį buvusia kaina. Rugiai ES šalyse 2019 m. IV ketvirtį buvo superkami vidutiniškai po 139,04 EUR/t – atitinkamai 0,37 ir 20,17 proc. mažesnėmis kainomis negu praeitą ketvirtį ir prieš metus.

Iš ES šalių 2019 m. IV ketvirtį didžiausia maistinių kviečių kaina buvo Portugalijoje (207,40 EUR/t), mažiausia – Švedijoje (145,17 EUR/t). Kaimyninėse šalyse – Latvijoje ir Lenkijoje – maistinių kviečių kainos 2019 m. IV ketvirtį, palyginti su 2019 m. III ketvirtį buvusiomis kainomis, buvo didesnės atitinkamai 4,52 proc. (sudarė 166,82 EUR/t) ir 1,78 proc. (iki 161,29 EUR/t). Rugiai brangiausiai 2019 m. IV ketvirtį buvo superkami Čekijoje (164,83 EUR/t), pigiausiai – Estijoje (119,71 EUR/t). Kaimyninėse šalyse – Latvijoje ir Lenkijoje – rugių kainos 2019 m. IV ketvirtį sudarė 120,35 EUR/t ir 128,62 EUR/t – palyginti su 2019 m. III ketvirtį buvusiomis kainomis, sumažėjo atitinkamai 1,71 proc. ir 0,77 proc.

Šaltiniai: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ), AMA, EK

Grūdinių augalų pasėlių plotai, derlingumas ir derlius ES šalyse 2018 m. ir 2019 m.**

Valstybės	Metai	Minkštieji kviečiai			Rugiai			Grūdai, iš viso*		
		plotas, tūkst. ha	derlingumas, t/ha	derlius, tūkst. t	plotas, tūkst. ha	derlingumas, t/ha	derlius, tūkst. t	plotas, tūkst. ha	derlingumas, t/ha	derlius, tūkst. t
Austrija	2018	272	4,7	1 278	41	4,4	180	776	6,1	4 766
	2019	261	5,8	1 514	44	4,6	202	777	6,9	5 387
Belgija	2018	187	8,9	1 671	2	4,6	9	294	9,0	2 646
	2019	195	10,4	2 031	2	4,9	10	303	10,0	3 015
Danija	2018	440	6,1	2 684	90	5,4	486	1 419	4,9	6 892
	2019	570	8,5	4 846	146	6,6	964	1 371	7,3	10 016
Suomija	2018	178	2,8	497	16	2,6	41	903	3,0	2 730
	2019	200	3,9	782	38	4,1	158	954	3,6	3 462
Prancūzija	2018	4 880	7,0	34 062	24	4,5	108	8 889	7,0	61 958
	2019	4 982	7,9	39 507	29	4,8	139	9 184	7,7	70 247
Vokietija	2018	3 006	6,7	20 125	523	4,2	2 202	6 108	6,1	37 471
	2019	3 098	7,4	23 015	575	5,1	2 933	6 304	6,9	43 671
Graikija	2018	140	1,8	252	15	2,3	35	896	2,5	2 271
	2019	120	2,0	240	15	2,3	35	795	3,4	2 707
Airija	2018	70	8,5	595	-	-	-	270	7,0	1 880
	2019	70	9,4	658	-	-	-	270	8,2	2 207
Italija	2018	540	5,3	2 862	4	3,2	13	2 907	5,1	14 849
	2019	535	5,7	3 023	4	3,3	13	2 827	5,2	14 650
Nyderlandai	2018	111	8,8	976	-	-	-	165	8,1	1 340
	2019	122	9,3	1 132	-	-	-	178	8,9	1 579
Portugalija	2018	22	2,6	56	15	1,1	17	189	5,0	947
	2019	20	2,7	54	15	1,1	17	183	4,8	877
Ispanija	2018	1 689	3,9	6 621	135	2,9	385	5 865	3,9	22 644
	2019	1 736	2,7	4 687	136	1,8	248	5 829	3,0	17 412
Švedija	2018	301	5,4	1 625	20	4,4	88	849	3,8	3 261
	2019	469	7,4	3 472	33	7,0	230	973	6,2	6 075
D. Britanija	2018	1 619	7,8	12 628	7	6,3	44	2 984	6,8	20 377
	2019	1 800	8,9	16 020	-	-	-	3 135	7,9	24 707
Čekija	2018	820	5,4	4 418	25	4,7	120	1 383	5,2	7 188
	2019	839	5,8	4 866	31	5,1	158	1 398	5,6	7 885
Estija	2018	155	2,9	450	11	2,7	30	349	2,6	920
	2019	167	4,9	822	29	4,2	120	363	4,4	1 590
Vengrija	2018	970	5,0	4 850	27	2,8	76	2 378	6,4	15 148
	2019	952	5,2	4 950	28	2,9	80	2 394	6,2	15 180
Latvija	2018	435	3,7	1 588	28	3,0	84	657	3,2	2 117
	2019	500	4,3	2 125	28	3,6	101	739	3,8	2 828
Lietuva***	2018	777	3,7	2 839	22	2,0	44	1 464	3,0	4 379
	2019	897	4,2	3 723	41	2,1	86	1 509	3,4	5 129
Lenkija	2018	2 400	4,1	9 816	870	2,7	2 306	7 610	3,7	28 008
	2019	2 480	4,3	10 664	890	2,9	2 581	7 760	3,8	29 231
Slovakija	2018	365	4,6	1 679	13	3,3	43	781	4,9	3 839
	2019	365	5,2	1 898	13	3,3	42	783	5,3	4 136
Slovėnija	2018	33	5,0	165	1	3,0	3	101	5,9	592
	2019	33	5,0	165	1	3,0	3	101	5,9	593
Rumunija	2018	2 045	4,1	8 466	10	2,4	24	5 220	4,3	22 422
	2019	2 000	4,0	7 900	10	2,3	23	5 312	4,2	22 120
Bulgarija	2018	1 140	4,9	5 529	9	1,9	17	1 771	5,5	9 683
	2019	1 135	5,0	5 618	11	2,0	21	1 808	5,4	9 757
Kroatija	2018	175	4,9	858	2	2,8	6	505	6,2	3 121
	2019	175	5,2	910	2	2,8	6	509	5,9	3 000
Iš viso	2018	22 732	5,6	126 859	1 913	3,3	6 372	54 472	5,2	281 346
	2019	23 704	6,1	145 035	2 106	3,9	8 147	55 575	5,5	307 753

* grūdai, įskaitant kviečius, miežius, kukurūzus, rugius, avižas, sorgas ir kvietrugius

** 2019 m. gruodžio mėnesio duomenys

*** Lietuvos statistikos departamento duomenys

Šaltinis: Coceral

2020 m. sausio 17 d. duomenimis, maistinių kviečių kaina MATIF grūdų biržoje kelios savaitės iš eilės nežymiai didėjo – minėtą datą kaina 2020 m. kovo mėnesiui sudarė 193,75 EUR/t – t. y. buvo 1,17 proc. didesnė negu prieš savaitę skelbta kaina.

Grūdų kainos pasaulinėje rinkoje artėjant link 2019–2020 derliaus metų pabaigos turi tendenciją didėti. Naujausios prognozės duomenimis, kviečių ir rugių kainos neturėtų labai didėti, nes pasaulyje 2019–2020 derliaus metų pabaigoje numatomos pakankamos kviečių ir rugių atsargos.

IŠVADOS

1. 2019 m. IV ketvirtį, palyginti su III ketvirčiu, tamsios duonos ir batono mažmeninės kainos pakito labai nedaug – mažmeninės tamsios duonos kaina nežymiai padidėjo, o batono – sumažėjo.

2. Didmeninės duonos ir batono kainos išliko stabilios, nors šiems produktams gaminti naudojamų ruginių ir kvietinių miltų didmeninės kainos ir sumažėjo, bet šį sumažėjimą kompensavo padidėjusios kitos su gamybos savikaina susijusios išlaidos.

3. 2019 m. IV ketvirtį, palyginti su III ketvirčiu, kviečių supirkimo kaina padidėjo, o rugių išliko beveik nepakitusi.

4. 2019 m. IV ketvirtį, palyginti su III ketvirčiu, duonos produktų kainų grandinėse tamsios duonos mažmeninės prekybos procentinė dalis nežymiai padidėjo, o batono – sumažėjo.

5. Pasaulyje 2019–2020 derliaus metų pabaigoje numatomos pakankamos kviečių ir rugių atsargos, todėl jų kainos neturėtų labai didėti.

6. Artimiausiu laikotarpiu mažmeninės duonos produktų kainos turėtų išlikti panašios arba nežymiai padidėti.

ŠALTINIAI

1. https://ec.europa.eu/agriculture/market-observatory/crops_en
 2. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/database>
 3. https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/overviews/market-observatories/crops/cereals-statistics_en
 4. <http://www.coceral.com/web/september%202019/1011306087/list1187970814/f1.html>
 5. <https://www.fas.usda.gov/data>
 6. <https://ahdb.org.uk/cereals-oilseeds-markets>
-